

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Opavě rozhodl soudcem Mgr. Vladimírem Tománkem ve věci

žalobce: **JUDr. Václav Vlk**, správce pozůstalosti po Věře Maškové, nar. 19. 7. 1947, naposledy bytem Názovská 3254/10, 100 00 Praha 10, zemř. 19. 4. 2020, IČO 66243424, sídlem Sokolovská 22, 186 00 Praha 8 - Karlín zastoupený advokátem JUDr. Jiřím Hartmannem sídlem Sokolovská 49/5, 186 00 Praha 8

proti

žalovanému:

ČR - Státní pozemkový úřad, IČO 01312774 sídlem Husinecká 1024/11a, 130 00 Praha 3 - Žižkov zastoupený advokátem Mgr. Martinem Bělinou sídlem Pobřežní 370/4, 186 00 Praha 8 za účasti vedlejšího účastníka **Josefa Malého**, narozeného 4. 4. 1957 bytem Bílenská náměstí 14/10, 184 00 Praha 8 zastoupený advokátem Mgr. Marianem Francem sídlem Solní 4, 301 16 Plzeň

o vydání náhradního pozemku

takto:

I. Soud **nahrazuje** projev vůle žalovaného, jímž souhlasí s uzavřením smlouvy o převodu pozemků se žalobkyní, v tomto znění:

„Převodce: Česká republika – Státní pozemkový úřad, se sídlem Praha 3, Husinecká 1024/11a, PSČ 130 00

a

Nabyvatel: JUDr. Václav Vlk, správce pozůstalosti, IČO 66243424, sídlem Praha 8, Sokolovská 49/5*, PSČ 196 00* * Sokolovská 22, PSČ 186 00 – opravila dle usnesení č. 1. 471 21. 3. 2023 Z. Miková

Shodu s prvopisem potvrzuje Zuzana Miková.

uzavírají tuto

Smlouvu o převodu

I.

Státní pozemkový úřad, jednající jménem České republiky jako převodce, spravuje ve smyslu zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o půdě“), mimo jiné též tyto pozemky ve vlastnictví České republiky:

- a) parc. č. 1959/10, 1959/27 a 1959/29 nacházející se v katastrálním území Opava-předměstí, okres Opava, zapsané na listu vlastnictví č. 10002,
- b) parc. č. 1734, 1754, 1830, 1842, 1851, 1892, 1916, 1924 nacházející se v katastrálním území Úblo, okres Opava, zapsané na listu vlastnictví č. 10002,
- c) parc. č. 2384, 2404, 2551, 3102, 3129, 3457 nacházející se v katastrálním území Štěpánkovice, okres Opava, zapsané na listu vlastnictví č. 10002 (dále jen jako „pozemky“).

II.

Nabyvateli vznikl nárok na bezúplatný převod pozemků z vlastnictví státu podle § 11a zákona o půdě. Pozemky uvedené v článku I. této smlouvy mají hodnotu celkem 1 978 595,80 Kč (slovy: jeden milion devět set sedmdesát osm tisíc pět set devadesát pět korun českých osmdesát haléřů).

Nárok nabyvatele vůči převodci na převod jiného pozemku dle zákona o půdě vyplývá z následujících rozhodnutí:

- pravomocného rozhodnutí Státního pozemkového úřadu – Krajského pozemkového úřadu pro hl. m. Prahu ze dne 25. února 2016, č. j. PÚ 1657/96/15 ve znění pravomocného rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 18. července, č. j. 25 C 34/2016-180.

III.

Převodce převádí na nabyvatele nemovitosti – pozemky specifikované v článku I. této smlouvy, včetně součástí a příslušenství, se všemi právy a povinnostmi, a nabyvatel je do svého výlučného vlastnictví přijímá. Vlastnické právo k pozemkům předchází na nabyvatele vkladem do katastru nemovitostí na základě této smlouvy.

IV.

Smluvní strany shodně prohlašují, že jim nejsou známy žádné skutečnosti, které by uzavření smlouvy bránily. Nabyvatel dále prohlašuje, že mu je znám stav převáděných pozemků a tyto pozemky do svého výlučného vlastnictví přijímá tak, jak je uvedeno v článku III. této smlouvy.

V.

- 1) Smluvní strany se dohodly, že jakékoliv změny a doplňky této smlouvy jsou možné pouze písemnou formou na základě dohody účastníků smlouvy.
- 2) Tato smlouva nabývá účinnosti dnem podpisu této smlouvy smluvními stranami.

VI.

Smluvní strany po přečtení smlouvy prohlašují, že s jejím obsahem souhlasí a že tato smlouva je shodným projevem jejich vážné a svobodné vůle a na důkaz toto připojují své podpisy.

V Praze dne

V dne

.....
ČR – Státní pozemkový úřad

.....
JUDr. Václav Vlček

- II.** Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení v částce 219 261,99 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobce.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou u nadepsaného soudu ze dne 7. 6. 2019 změněnou podáním ze dne 25. 9. 2019 se domáhá žalobkyně vydání soudního rozhodnutí, jímž by soud stanovil povinnost žalovanému uzavřít se žalobkyní smlouvu o převodu pozemků jako pozemkové náhrady podle § 11 odst. 2 zákona č. 229/1991 Sb. Žalobu odůvodnila tím, že je oprávněnou osobou ve smyslu § 4 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o půdě“), když její nárok na vydání náhradních pozemků nebyl ke dni podání žaloby žalovaným uspokojen, a to z důvodu jeho liknavého a svévolného postupu vůči žalobkyni, kdy tento dlouhodobě v řádu mnoha let nerozhodl o žádosti právního předchůdce žalobkyně, jejího otce pana Antonína Maška na vydání v minulosti protiprávně odňatého pozemku. S ohledem na tento postup žalovaného, který rozhodl o existenci nároku žalobkyně teprve v roce 2016, a to navíc ohledně jednoho z mnoha protiprávně odňatých pozemků právním předchůdcům žalobkyně způsobem, že za tento neměla žalobkyni náležet náhrada, přičemž toto rozhodnutí žalovaného bylo následně změněno rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 8 tak, že žalobkyni náhrada za nevydané pozemky náleží, žalobkyně se z důvodu liknavého a svévolného postupu žalovaného nemohla až do právní moci uvedeného rozsudku vůbec domáhat náhrady za v minulosti protiprávně odňaté pozemky, neboť žalovaný nesprávně rozhodl, že žalobkyni tato náhrada nepřísluší. Žalobkyně se v době podání žaloby nemůže účastnit veřejné nabídky pozemků, neboť žalovaný dosud nesdělil výši náhrady, která jí přísluší. Žalobkyně se předmětnou žalobou v uvedeném řízení domáhá toliko uspokojení svých nároků prostřednictvím vydání náhradních pozemků podle zákona o půdě. Žalobkyně se tak touto žalobou, jako jediným prostředkem, který má k dispozici, domáhá vydání soudního rozhodnutí, kterým by nadepsaný soud nahradil projev žalovaného, jímž souhlasí s uzavřením smlouvy o převodu pozemků ve vlastnictví žalovaného s tím, žalobkyně v žalobě začlenila text smlouvy o převodu pozemku a tyto v návrhu označuje. Žalobkyně je oprávněnou osobou podle zákona o půdě, a to na základě rozhodnutí státního Pozemkového úřadu – krajského Pozemkového úřadu pro hlavní město Prahu ze dne 25. 2. 2016, č. j. PÚ 1657/96/15. Dle tohoto rozhodnutí státního Pozemkového úřadu žalobkyně je oprávněnou osobou podle § 4 odst. 2 písm. c) zákona o půdě, a žalobkyni náleží proto nárok ideální 1/2 odejmutých pozemků z výše specifikovaného rozhodnutí žalovaného. Předmětným rozhodnutím bylo rozhodnuto, že žalobkyni se nevydává pozemek v k. ú. Kobylisy dle PK č. 1018/2 role o výměře 15 865 m² (dále jen „odejmutý pozemek“). Předmětný pozemek je nyní součástí areálu sídliště Severní město

Kobylysy, které bylo na něm vybudováno po jeho vyvlastnění právních předchůdců žalobkyně a před účinností zákona o půdě. Žalovaný proto rozhodl tak, že se odejmutý pozemek oprávněným osobám nevydává a ani jím nebyla přiznána náhrada podle zákona o půdě. Proti tomuto rozhodnutí brojila žalobkyně žalobou podle části páté zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“), již bylo vyhověno rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 8, č. j. 25 C 34/2016-118 ze dne 18. 7. 2018 ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze č. j. 29 Co 545/2018-62 ze dne 4. 4. 2019, když oba rozsudky nabyly právní moci dne 13. 5. 2019. Podle uvedených soudních rozhodnutí přísluší žalobkyni za výše uvedenou vyvlastněnou nemovitost náhrada podle zákona o půdě. Žalobkyně uplatnila nárok na vrácení odejmutého pozemku podle zákona č. 30/1996 Sb., již 30. 1. 1995. Žalovaný o nároku na vydání odejmutého pozemku rozhodl teprve po 20 letech od podání žádosti o vydání tohoto pozemku, a to navíc, jak plyne z výše uvedených rozsudků Obvodního a Městského soudu v Praze, nesprávně, když stanovil, že žalobkyni za odejmutý pozemek nenáleží náhrada podle zákona o půdě. Žalobkyni pak byla tato náhrada přiznána až pravomocným rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 8, a to po uplynutí více jak 24 let od okamžiku, kdy žalobkyně o vydání odejmutého pozemku požádala. Žalobkyni, jak je výše uvedeno, svědčí nárok na bezúplatný převod do jeho vlastnictví jiného pozemku ve smyslu § 11a zákona o půdě, popř. na poskytnutí finanční náhrady podle § 14 a § 16 zákona o půdě. Žalovaný však ke dni podání žaloby nárok žalobkyně neoceníl, respektive nestanovil vyšší nároku, který se odvíjí od ceny odejmutého pozemku dle faktického stavu v době jeho odnětí (§ 16 odst. 1 a § 28 a zákona o půdě), a to i přesto, že rozsudky obvodního a Městského soudu v Praze nabyly právní moci dne 13. 5. 2019. Žalovaný nereagoval ani na výzvu žalobkyně ze dne 23. 5. 2019, aby odejmutý pozemek ocenil a žalobkyně se mohla domáhat náhrady za tento pozemek. Žalobkyně proto, že žalovaný již v minulosti v případech jiných nároků žalobkyně na poskytnutí náhrady za nevydané pozemky podle zákona o půdě ocenil tyto nároky chybně, předložila mu znalecký posudek znalce Ing. Petra Ondrascheka, který ocenil nárok žalobkyně na náhradu za odejmutý pozemek ve výši 1 983 125 Kč. Uvedená částka tak představuje nárok žalobkyně na poskytnutí náhrady za nevydání odejmutého pozemku, a to ve formě náhradního pozemku podle § 11a zákona o půdě. Žalobkyně je přesvědčena o tom, že její nárok nebyl doposud ze strany žalovaného uspokojen jeho liknavostí, ba až svévolného postupu, který je zcela zřejmý. Žalovaný po dobu 24 let nedokázal o oprávněném nároku, který je nyní žalobkyní u soudu uplatňován, ani rozhodnout. Žalovaný tak žalobkyni bránil, aby se o uspokojení svého nároku mohla alespoň pokusit prostřednictvím veřejných nabídek. Žalobkyně je tak oproti ostatním oprávněným osobám, o jejichž nároku žalovaný rozhodl bez zbytečných průtahů, značně znevýhodněna, kdy se po dlouhá léta ani nemohla účastnit veřejných nabídek, čímž žalovaný v zásadě znemožnil, aby se žalobkyně prostřednictvím veřejných nabídek mohla uspokojit, když o jejím nároku rozhodl až po 24 letech. Žalobkyně proto v souladu se stávající judikaturou Nejvyššího soudu a Ústavního soudu nemá zájem se ani veřejných nabídek účastnit, neboť má za to, že žalovaný vůči ní dlouhodobě postupuje liknavě a svévolně, když jí dlouhodobě upíral přiznání nároku na vydání náhradního pozemku, a proto se obrací s návrhem na vydání náhradních pozemků k nadepsanému soudu. Předmětem žaloby jsou pak pozemky nacházející se v obvodu nadepsaného soudu a specifikované ve výrokové části tohoto rozsudku, jejichž obecná cena je dle veřejné nabídky žalovaného nižší, než činí celkový nárok žalobkyně (dále také jen „předmětné pozemky“).

2. Dvě po sobě jdoucí předběžná opatření nadepsaného soudu č. j. 26 C 146/2019-30 ze dne 10. 6. 2019 a č. j. 26 C 146/2019-33 ze dne 30. 9. 2019, vydaná z podnětu žalobkyně, jimiž soud zakázal žalovanému prodej předmětných pozemků, jejich zatížení právem třetí

osoby, bezúplatný převod, darování, směnu, zařazení do veřejné nabídky podle zákona o půdě a převod práva s pozemky hospodařit či převádět správu těchto pozemků na jiné organizační složky státu, byla potvrzena rozhodnutím odvolacího soudu č. j. 71 Co 415/2019-187 ze dne 14. 2. 2020, které nabylo právní moci 4. 2. 2020.

3. Žalovaný nárok žalobkyně uplatněný u soudu v tomto řízení neuznal, a to ani z jeho části. Uvedl, že právo na uspokojení nároku oprávněné osoby touto zcela mimořádnou cestou, kterou zvolila žalobkyně, tzn. podáním žaloby, v níž si oprávněná osoba vybere náhradní pozemky podle vlastního výběru mimo veřejné nabídkové řízení podle zákona o půdě, má oprávněná osoba ve smyslu konstantní judikatury Ústavního soudu i Nejvyššího soudu ČR pouze výjimečně, v případě, když prokáže, že a) její dlouhodobá aktivní snaha získat náhradní pozemek je marná a současně prokáže b) kvalifikovaný nezákonný postup žalovaného (líknavost a svévole na straně žalovaného) při plnění nároků oprávněné osoby, neboť takový nárok oprávněné osoby nemá výslovnou oporu v zákoně, a obě uvedené podmínky musí být splněny kumulativně. Žalovaný, jak vyplývá ze zákona o půdě, nesmí uspokojovat nároky oprávněných osob jiným způsobem, než formou vyhlášení veřejných nabídek ve smyslu zákona č. 503/2012 Sb., stejně tak podle zákona o půdě. Nárok uplatněný žalobkyní v tomto řízení je jen jeden z mnoha nároků, který uplatnil právní předchůdce žalobkyně u žalovaného, přičemž plný nárok byl mu přiznán již v roce 2003. Další nároky byly právnímu předchůdci žalobkyně přiznány v letech 2014-2016, s těmito se přihlásil do veřejných nabídek a tyto nároky byly uspokojeny formou vydání náhradních pozemků. Ačkoliv se právní předchůdce žalobkyně či žalobkyně mohli účastnit od roku 2003 celkem 74 kol veřejných nabídek podle zákona o půdě a celkem 54 kol podle zákona č. 95/1999 Sb., respektive zákona č. 500/2012 Sb., zúčastnili se pouze 8 kol veřejných nabídek. Žalobce, respektive žalobkyně se nezúčastnila veřejné nabídky, do nich byly zařazeny pozemky, které učinila předmětem žaloby a žalovaný tak namítá účelovost žaloby a především zvýhodnění samotného žalobce z popsání důvodu.
4. Ve shodě s vyjádřením žalovaného se vyjádřil i vedlejší účastník na straně žalovaného, který uvedl, že nárok uplatněný u soudu neuznal. Žalobkyně totiž podanou žalobou žádá převod pozemků, na které byla vedlejším účastníkem a žalovaným uzavřena smlouva o převodu, byť neplatná, s ohledem na doručení předběžného opatření. Podle jeho názoru je veřejná nabídka zákonem stanovený postup a proces, který by měl logicky dávat osobě, která je v nabídce úspěšná, jistotu, že proces bude dokončen i formálně a její nárok bude uspokojen. Žalobkyně svojí žalobou maří zákonem stanovený proces určený širokému okruhu oprávněných osob a je samozřejmě otázkou, v jakém časovém okamžiku je žaloba na pozemek ve veřejné nabídce podána. Pokud je to na samém počátku resp. v čase oznámení takové nabídky, pak je tento proces ještě relativně pochopitelný, protože žalovaný uveřejněnou nabídkou dává jasně najevo, jaké pozemky jsou jako náhrada vhodné a schopné převodu, ale pokud je však tento proces napaden v samotném závěru, kdy chybí toliko a jen formální naplnění, pak je to zcela zjevná diskriminace ostatních oprávněných osob, které nemají jistotu ani v rámci veřejné nabídky, že budou jejich restituční nároky uspokojeny.
5. V průběhu řízení žalobkyně dne 19. 4. 2020 zemřela. Usnesením nadepsaného soudu č. j. 26 C 146/2019-236 ze dne 1. 5. 2020, ve spojení s usnesením Krajského soudu v Ostravě č. j. 71 Co 330/2020-254 ze dne 31. 3. 2021, které dne 20. 4. 2020 nabylo právní moci, bylo rozhodnuto o tom, že na straně žalobkyně bude nadále v řízení pokračováno s JUDr. Václavem Vlčkem, advokátem, Sídlem Sokolovská 32/22, 180 0 Praha 8, jako správcem pozůstalosti. Dovolání žalované proti uvedeným rozhodnutím, bylo usnesením Nejvyššího soudu ČR č. j. 24 Cdo 2261/2021-65 dne 31. 8. 2021, které dne 20. 9. 2020 nabylo právní moci, zamítnuto.

6. U nařízeného ústního jednání, ke kterému se vedlejší účastník bez omluvy nedostavil, účastníci sporu setrvali na svých stanoviscích. Odkázali přitom na veškerá písemná podání, která v řízení doručovali k soudu a v jejichž obsahu se dopodrobna vyjadřovali. Žalobce, jako správce pozůstalosti žalobkyně, na kterého jejím úmrtím zamyšleně přešla správa majetku zůstavitelky, znovu poukázal na celkovou délku řízení vedeného žalovaným o vydání náhrady podle zákona o půdě a znovu poukázal na tu skutečnost, že byť právní předchůdce zahájení řízení o vydání majetku podle zákona o půdě inicioval již dne 30. 1. 1995, toto řízení nebylo dosud skončeno a náhrada nebyla oprávněné osobě dodnes poskytnuta. Chybné rozhodnutí v řízení, jímž nepřiznala žalobkyni náhradu, žalovaná vydala až v roce 2016. A teprve až následně, na základě podaných žalob u soudu, docílila žalobkyně obratu, když bylo napraveno rozhodnutí žalovaného v tom směru, že žalobkyně byla označena za oprávněnou osobu a byla jí přiznána náhrada. Ačkoliv již dříve avizovala žalobkyně u žalovaného, že jím následně stanoven nárok žalobkyně na částku 33 316,50 Kč neodpovídá obecné ceně odejmutého pozemku a není proto správný, až z vyrozumění ze dne 13. 1. 2020 se zůstavitelka dozvěděla o tom, že její nárok byl stanoven rozhodnutí žalovaného sp. zn. PÚ 1657/96/15 na částku 1 983 125 Kč. Uvedený nárok nebyl žalovaným dosud uspokojen. Z důvodu liknavého a svévolného postupu žalovaného, který v řízení zahájeném v roce 1995 o vydání pozemkové náhrady nejdříve žalobkyni nepřiznal nárok být oprávněnou osobou podle tohoto zákona o půdě a následně, po korekci jeho rozhodnutí obecnými soudy, evidoval po celou dobu řízení nárok zůstavitelky v nesprávné výši, aby až v lednu 2020 sdělil zůstavitelce jeho správnou výši, nemohla žalobkyně vyvinout větší aktivitu k nápravě podle tohoto zákona, když navíc, tři měsíce (v dubnu 2020) po doručení vyrozumění o správné výši jejího nároku, umírá. Na její místo proto nastupuje povolaný správce dědictví.
7. Žalovaný znespornil délku z podnětu právního předchůdce zůstavitelky zahájeného řízení ve vztahu ke konkrétnímu odejmutému pozemku, veškerá vydaná rozhodnutí žalovaného a obecných soudů, jimiž byl nakonec přiznán zůstavitelce status oprávněné osoby ve smyslu zákona o půdě, jakož i to, že až na podkladě znaleckého posudku z prosince 2019 byl řádně oceněn nárok zůstavitelky na náhradu v částce 1 983 125 Kč. Tento nárok není dosud uspokojen a ani v tomto směru není sporu. Poukázal na to, že ač žalovaný ocenil nárok zůstavitelky tak, jak požadovala, do žádné další veřejné nabídky se s tímto nárokem nehlásila. V posledním písemném podání ve věci zaujal žalovaný názor, že by žalobkyně měla vysvětlit, z jakého důvodu se domáhala přecenění svého restitučního nároku, když ani poté zákonem předvídaným způsobem nepostupovala a účelově se uspokojení svého nároku domáhá prostřednictvím soudního řízení. Ačkoliv žalobkyně ve svých mnoha podáních odkazuje na zevrubný přehled vybrané judikatury týkající se restitučních otázek, nicméně netvrdí a ani neprokazuje, v čem konkrétně spatřuje liknavost a svévoli žalovaného přímo vůči její osobě. Žalovaný má za to, že k závěru o liknavosti a svévoli nepostačuje pouze to, že nárok zůstal zatím neuspokojen. Je totiž třeba přihlídnout k jednotlivým okolnostem každého takového řízení, jakož i k aktivitě či naopak neaktivitě oprávněných osob.
8. Za sporný okruh skutečností v tomto řízení soud shledal to, zda žalovaný ve věci uplatňování nároku oprávněného postupoval liknavě a svévolně, čímž oprávněné osobě dlouhodobě znemožňuje realizaci svého práva zákonem předvídaným způsobem v souladu s ustanovením § 11a odst. 1 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, a zda je z toho důvodu žaloba podaná v této věci důvodná, či nikoliv.
9. Soud provedl dokazování z listin označených k důkazu účastníky a dále v mnoha směrech vycházel i z **jejich tvrzení** (žalobce, jeho právní předchůdkyně a žalovaného), **které**

v řízení označili za nesporné. Bylo zjištěno a prokázáno, že řízení o vydání náhrady za odejmutý pozemek – část parcely dle PK č. 1018/2 role o výměře 15 865 m², zapsané u Katastrálního úřadu pro hlavní město Prahu, Katastrální pracoviště Praha na LV č. 1579, 1755, 1126, 1851, 1612, 1597, 60 000 pro obec hl. m. Praha – katastrální území Kobylisy, bylo zahájeno z podnětu právního předchůdce zůstavitelky dne 30. 1. 1995. Tato skutečnost není sporná. Z **rozhodnutí Státního Pozemkového úřadu**, Krajského pozemkového úřadu pro hlavní město Prahu, č. j. PÚ 1657/96/15 ze dne 25. 2. 2016, z **rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 8**, č. j. 25 C 34/2016-180 ze dne 18. 7. 2018 ve spojení s rozsudkem **Městského soudu v Praze** č. j. 29 Co 545/2018-202 ze dne 4. 4. 2019, které dne 13. 5. 2019 nabyly právní moci, soud zjistil a vzal za prokázané, že zůstavitelka je oprávněnou osobou k vydání náhradního majetku podle zákona o půdě, a to za nevydanou nemovitost PK části parc. č. 1018/2, role o výměře 15 865 m². Ze **záznamu z jednání** na SPÚ ze dne 24. 3. 2014, z **žádosti zůstavitelky adresované SPÚ** ze dne 23. 5. 2019, bylo zjištěno, že zůstavitelka vyvíjela aktivitu ve snaze dosáhnout náhrady za odejmutý pozemek ve smyslu zákona o půdě. Ze **sdělení SPÚ** ze dne 13. 6. 2018 bylo prokázáno, že k tomuto datu evidoval žalovaný nárok zůstavitelky za odejmutý pozemek ve výši 66 633 Kč (na zůstavitelku připadá 1/2 tohoto nároku) a ze **sdělení SPÚ** ze dne 19. 1. 2020, jehož součástí byli znalecký posudek na ocenění nároku žalobkyně, vzal za zjištěné, že výše nároku žalobkyně byl přeceněn na 1/2 z částky 3 966 250 Kč. **Výpisem z LV č. 10002** pro obec Opava, k. ú. Opava-Předměstí, obec Brumovice, k. ú. Úblo, obec Štěpánkovice, k. ú. Štěpánkovice, bylo zjištěno, že ke dni 23. 2. 2022 nebyly na tomto LV zapsané žádné změny týkající se pozemků parc. č. 2384, 2404, 2551, 3102, 3129 a 3457 v k. ú. Štěpánkovice, parc. č. 1734, 1754, 1830, 1842, 1851, 1892, 1916 a 1924 nacházejících se v k. ú. Úblo, parc. č. 1959/10, 1059/27 a 1959/29 nacházejících se v k. ú. Opava-Předměstí (dále také „náhradní pozemky“), oproti stavu zapsanému na tomto LV v roce 2019 (kdy byla podána žaloba). Ze shodných tvrzení vzal soud za prokázáno, že evidovaná administrativní cena uvedených pozemků nepřekračuje výši nároku žalobce vyčísleného částkou 1 983 125 Kč. Z ostatních důkazů již soud nečinil žádná jednotlivá zjištění, neboť by to bylo pro závěr soudu o skutkovém stavu nadbytečné. Nebylo tak potřeba dalšími listinami prokazovat aktivitu žalobkyně ve vztahu k uplatněnému nároku resp. neaktivitu žalovaného o tomtéž, a nebylo ani potřebné provádět dokazování listinami o množství veřejných nabídek, jichž se oprávněná /ne/mohla dle názoru žalovaného účastnit.

10. V řízení bylo prokazatelně zjištěno, že právní předchůdce zůstavitelky uplatnil řádně svůj restituční nárok – mimo jiné ve vztahu k odejmutému pozemku, u žalovaného dne 30. 1. 1995. Oprávněná osoba v daném případě uplatnila svůj nárok ve lhůtě stanovené ust. § 13 zákona č. o půdě. K řádnému a spravedlivému stanovení výše nároku zůstavitelky a k jeho ocenění na částku 1 983 125 Kč přikročil žalovaný až v prosinci 2019, tzn. takřka po 25 letech ode dne zahájení řízení o vydání náhrady podle zákona o půdě, když zůstavitelku pojal jako oprávněnou osobu podle tohoto zákona, až na základě soudních rozhodnutí, která korigovala jeho nesprávné rozhodnutí v tomto směru ze dne 25. 2. 2016. Uvedená rozhodnutí nabyly právní moci 13. 5. 2019. Oznámení o řádném stanovení náhrady obdržela oprávněná v písemné formě v měsíci lednu 2020, v dubnu 2020 však zemřela. Zůstavitelka se v období měsíců ledna až dubna 2020 nezúčastnila žádné veřejné soutěže vyhlášené žalovaným. Oprávněná podala žalobu v této věci k soudu dne 7. 6. 2019 a v žalobě se domáhala nahrazení projevu vůle žalovaného se souhlasem s uzavřením smlouvy o převodu náhradních pozemků žalobkyni, jejichž výčet zveřejnil do veřejné soutěže před tím žalovaný. Hodnota uvedených nemovitostí nepřevyšuje nárok zůstavitelky ve výši 1 983 125 Kč. V té době evidoval žalovaný nárok žalobkyně v nesprávné výši 33 316,50 Kč.

11. Právnímu předchůdci žalobce, mj. právnímu předchůdci zůstavitelky a zůstavitelce svědčí postavení oprávněné osoby ve smyslu § 4 zákona o půdě, které vyplývá z rozhodnutí SPÚ č. j. PÚ 1657/96/15 ze dne 25. 2. 2016, ve spojení s rozsudky Obvodního soudu pro Prahu 8, č. j. 25 C 34/2016-180 ze dne 18. 7. 2018 a Městského soudu v Praze č. j. 29 Co 545/2018-202 ze dne 4. 4. 2019, které dne 13. 5. 2019 nabyly právní moci. Oprávněné osobě nebyl žalovaným vydán pozemek parcely dle PK č. 1018/2 role o výměře 15 865 m² v k. ú. Kobylisy, a náhrada za tento nárok byla vyčíslena žalovaným ke dni 13. 6. 2018 na částku 66 633 Kč. Až následně, po revizi výše uvedeného nároku, na základě znaleckého posudku vypracovaného na základě žádosti žalovaného v prosinci 2019, byl nárok zůstavitelky stanoven ve výši 1/2 z částky 3 966 250 Kč, tzn. nárok ve výši 1 983 125 Kč. Před řádným stanovením výše nároku podala zůstavitelka žalobu k soudu s tím, že v době podání žaloby činí její nárok uvedenou částku, zatímco žalovaný eviduje její nárok v nesprávné výši 33 316,50 Kč. Výměra a hodnota náhradních pozemků, které zůstavitelka požaduje vydáním, vychází z výměr a cen stanovených žalovaným. Výše žalobou uplatněného nároku nepřevyšuje hodnotu požadovaných pozemků.
12. Podle § 11a zákona č. 229/199 Sb., v platném znění,
- (1) Oprávněným osobám uvedeným v § 4, kterým podle tohoto zákona nelze vydat pozemek odňatý způsobem uvedeným v § 6 odst. 1 a 2, převádí pozemkový úřad jiné pozemky na základě veřejných nabídek, není-li dále stanoveno jinak. Osoby, na které právo oprávněné osoby na bezúplatný převod jiného pozemku přešlo děděním nebo převodem práva podle § 13 odst. 8 písm. b), se pro účely tohoto zákona považují za oprávněné osoby.
- (2) Pozemkový úřad nezahrne do veřejné nabídky pozemek, jehož převodu brání zákonná překážka, nebo pozemek, ke kterému uplatnila třetí osoba právo na převod podle zvláštního právního předpisu.
- (14) Cena pozemků uvedená ve veřejné nabídce se stanoví podle vyhlášky č. 182/1988 Sb., o cenách staveb, pozemků, trvalých porostů, úhradách za zřízení práva osobního užívání pozemků a náhradách za dočasné užívání pozemků, ve znění vyhlášky č. 316/1990 Sb., přičemž pozemky určené schválenou územně plánovací dokumentací k zastavění budou oceněny jako stavební. Ustanovení § 6 vyhlášky č. 85/1976 Sb., o podrobnější úpravě územního řízení a stavebního řádu, ve znění pozdějších předpisů, se nepoužijí. Stejným způsobem se ocení i pozemky převáděné mimo veřejnou nabídku podle odstavce.
13. Soudní praxe v případech, kdy žalovaný (Pozemkový fond ČR) při uspokojování restitučních nároků oprávněných osob postupuje liknavě, svévolně či diskriminačně, dovodila, že oprávněné osoby se mohou domáhat převodu náhradních pozemků prostřednictvím žalob na nahrazení projevu vůle k převodu konkrétních pozemků (např. Nález Ústavního soudu ČR sp. zn. III. ÚS 495/2002 s dalším odkazem na judikaturu Nejvyššího soudu ČR).
14. Soud aplikoval shora popsanou právní úpravu a dostupnou judikaturu (veřejnosti dohledatelnou např. na www.nsoud.cz) zjištěný a prokázaný skutkový stav a dospěl k závěru, že žaloba o předmětu řízení, jak byla definována žalobkyní, je důvodná. Soud proto návrhu vyhověl a v meritu věci rozhodl tak, jak je popsáno ve výroku I. tohoto rozsudku. V řízení bylo prokázáno, že zůstavitelka (potažmo žalobce) je oprávněnou osobou podle zákona o půdě, že její restituční nárok ve výši 1 983 125 Kč byl v řízení, zahájeném 30. 1. 1995, žalovaným správně stanoven až v prosinci 2019, ale dosud nebyl uspokojen. Žalovaný svým konáním či nekonáním dlouhodobě svévolně brání naprosto neopodstatněně a v rozporu s veškerou dosud vydanou judikaturou Nejvyššího

a Ústavního soudu ČR ve skutkově totožných a obdobných věcech vydání náhrady za odňatý pozemek zůstavitelce (jejímu právnímu předchůdci), protože až uplynutím dvou desetiletí vydal sice nesprávné, ale následně ve prospěch zůstavitelky obecnými soudy vydanými rozsudky korigované rozhodnutí, jímž byl zůstavitelce přiznán status oprávněné osoby podle zákona o půdě; výši nároku žalobkyně však nesprávně evidoval a její správnou výši stanovil až takřka po 25 letech od zahájení řízení. Z uvedeného důvodu má zůstavitelka nepochybně právo domáhat se vydání náhradních pozemků i způsobem jiným, než prostřednictvím veřejných nabídek, jak již mnohokrát ve svých rozhodnutích potvrdil Nejvyšší soud ČR (např. rozsudek ze dne 17. 6. 2015, sp. zn. 28 Cdo 5389/2014, anebo rozsudek ze dne 9. 12. 2009, sp. zn. 31 Cdo 3767/2009). V této konkrétní věci a to nejen na základě provedených důkazů, ale i samotným pohledem na dobu řízení, v níž se marně domáhal právní předchůdce žalobkyně a zůstavitelka (oba již v průběhu řízení zemřeli) nároku podle zákona o půdě, který dosud, ani po uplynutí více než 26 let od zahájení řízení nebyl uspokojen, lze uzavřít, že žalovaný postupuje v tomto konkrétním řízení zcela liknavě a svévolně, a to bez ohledu na to, zda ve věci jednal či nejednal. Z žádných tvrzení a ani důkazů nevyplývá, že by oprávněné osoby měly jakýkoliv vliv na délku tohoto řízení, jehož neskončení do současné doby tak musí jít na vrub pouze a jenom žalovanému. Pokud žalovaný namítal, že se právní předchůdce žalobkyně resp. žalobkyně neúčastnili veřejných nabídek, má soud za to, že to bylo právě proto, že status oprávněné osoby žalovaný přiznal žalobkyni až po uplynutí více než 20 let od zahájení řízení, v němž následně, až do roku 2020, navíc evidoval u této osoby restituční nárok ve výši absolutně neodpovídající jeho faktické výši. Správnou výši poměřenou penězi stanovil žalovaný správně až poté, co bylo zahájeno předmětné soudní řízení na základě podané žaloby. Zůstavitelka prokázala, že se neúčastnila žádné veřejné nabídky z důvodů na straně žalovaného. Závěrem na tomto místě soud vyslovuje svoji domněnku, že by žalovaný měl veškerou energii a snahu, kterou vynakládá v řízeních o vydání náhrady podle zákona o půdě resp. k nalézání důvodů, proč restituentům nevyhovět a náhrady nevydávat, spíše zaměřit na plnění svých zákonných povinností, tedy na řádné a včasné uspokojování restitučních nároků oprávněných osob, čímž by zamezil z důvodů na jeho straně vyvolávání soudních řízení, jejichž náhrada je pak saturována z eráru, tedy z rozpočtu státu, do kterého přispívají všichni daňoví poplatníci.

15. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 142 odst. 1 o. s. ř. tak, že přiznal žalobci, jenž byl v řízení zcela úspěšný, nárok na náhradu nákladů řízení v částce 219 261,99 Kč. Tyto náklady sestávají z nákladů zastoupení advokátem, kterému náleží odměna stanovená dle § 6 odst. 1 a § 8 odst. 1 (z důvodů blíže uvedených v usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 28 Cdo 3452/2017) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, (dále jen „a. t.“) z tarifní hodnoty ve výši 1 978 595,80 Kč sestávající z částky 16 220 Kč za převzetí a přípravu zastoupení dle § 11 odst. 1 písm. a) a. t. ze dne 11. 10. 2017, z částky 16 220 Kč za písemné podání nebo návrh ve věci samé (sepis návrhu na zahájení řízení) dle § 11 odst. 1 písm. d) a. t. ze dne 6. 6. 2019, z částky 16 220 Kč za písemné podání nebo návrh ve věci samé (sepis návrhu na změnu žaloby) dle § 11 odst. 1 písm. d) a. t. ze dne 25. 9. 2019, z částky 16 220 Kč za písemné podání nebo návrh ve věci samé (sdělení soudu) dle § 11 odst. 1 písm. d) a. t. ze dne 9. 6. 2020, z částky 16 220 Kč za písemné podání nebo návrh ve věci samé (návrh na pokračování v řízení) dle § 11 odst. 1 písm. d) a. t. ze dne 21. 9. 2020, z částky 16 220 Kč za účast na jednání soudu (sepis podání - replika k vyjádření žalovaného) dle § 11 odst. 1 písm. g) a. t. ze dne 10. 2. 2022, z částky 16 220 Kč za účast na jednání soudu dle § 11 odst. 1 písm. g) a. t. ze dne 23. 2. 2022, z částky 8 110 Kč za odvolání proti rozhodnutí, které není rozhodnutím ve věci samé, a vyjádření k takovému odvolání (sepis vyjádření k odvolání vedlejšího účastníka) dle § 11 odst. 2 písm. c) a. t. ze dne 31. 7. 2019, z částky 8 110 Kč za odvolání proti rozhodnutí,

kteří není rozhodnutím ve věci samé, a vyjádření k takovému odvolání (sepis vyjádření k odvolání žalovaného) dle § 11 odst. 2 písm. c) a. t. ze dne 5. 12. 2019, z částky 8 110 Kč za odvolání proti rozhodnutí, které není rozhodnutím ve věci samé, a vyjádření k takovému odvolání (sepis odvolání žalobkyně) dle § 11 odst. 2 písm. c) a. t. ze dne 1. 10. 2020, z částky 8 110 Kč za odvolání proti rozhodnutí, které není rozhodnutím ve věci samé, a vyjádření k takovému odvolání (sepis vyjádření k odvolání žalovaného) dle § 11 odst. 2 písm. c) a. t. ze dne 31. 5. 2021, z částky 8 110 Kč za návrh na změnu rozhodnutí odsuzujícího k plnění v budoucnu splatných dávek nebo k plnění ve splátkách (vyjádření k dovolání žalovaného) dle § 11 odst. 2 písm. b) a. t. ze dne 26. 7. 2021 a z částky 16 220 Kč za písemné podání nebo návrh ve věci samé (sepis vyjádření ke vstupu vedlejšího účastníka do řízení) dle § 11 odst. 1 písm. d) a. t. ze dne 8. 7. 2019 včetně třinácti paušálních náhrad výdajů po 300 Kč dle § 13 odst. 4 a. t., v souvislosti s cestou realizovanou dne 23. 2. 2022 náhrada 6 998,26 Kč za 744 ujetých km v částce 5 398,26 Kč (36,10 Kč za litr paliva dle vyhlášky č. 511/2021 Sb. při průměrné spotřebě 6,57 l/100 km a 4,70 Kč/km za amortizaci vozidla dle vyhlášky č. 511/2021 Sb.) podle § 13 a. t. a náhrada za ztrátu času v trvání 16 × 30 minut v částce 1 600 Kč podle § 14 a. t. a daň z přidané hodnoty ve výši 21 % z částky 181 208,26 Kč ve výši 38 053,73 Kč, když advokát osvědčil, že je plátcem takové daně.

16. Lhůta k plnění vyplývá z ust. § 160 odst. 1 věty před středníkem, o. s. ř., splatnost přisouzených nákladů řízení soud vázal k rukám advokáta v souladu s § 149 odst. 1 o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, a to ke Krajskému soudu v Ostravě, prostřednictvím Okresního soudu v Opavě. Odvolání je třeba podat ve dvojím vyhotovení.

Nesplní-li žalovaný povinnosti uložené mu tímto rozsudkem v uvedených lhůtách, může se žalobce domáhat po jeho právní moci výkonu rozhodnutí u soudu.

Opava 1. března 2022

Mgr. Vladimír Tománek v. r.
soudce

Toto rozhodnutí nabylo ve výroku I. právní moci dne 10. 2. 2023 ve správném znění dle rozsudku KS ze dne 25. 10. 2022, č. j. 71 Co 141/2022-389. Připojení doložky provedla Zuzana Miková dne 21. 3. 2023.

Shodu s prvopisem potvrzuje Zuzana Miková.